

VIII

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB
OCHRONY ŚRODOWISKA

ROZDZIAŁ VIII

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA.....	163
VIII.1 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI.....	165
DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ W ŁODZI.....	165
DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM WIOŚ W ŁODZI.....	167
VIII.2 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI W 2014 ROKU.....	169

VIII.1 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ W ŁODZI

1. W 2014 r., zgodnie z zatwierdzonymi przez głównego inspektora ochrony środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się na następujących problemach:

1.	Nadzór nad wypełnianiem wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymienione w traktacie akcesyjnym.
2.	Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w krajowym planie gospodarki odpadami 2014 r.
3.	Ocena wypełniania wymogów w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.
4.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
5.	Sprawdzenie realizacji przepisów prawa na terenach zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
6.	Sprawdzenie przestrzegania wymagań, wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
7.	Sprawdzenie przestrzegania prawa i decyzji administracyjnych podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi.
8.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji i energii do powietrza.
9.	Sprawdzenie wykonywania zadań, określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty.
10.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
11.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów przez podmioty używające czynników chłodniczych oraz dokonujące obrotu nimi pod kątem zastępowania SZWO czynnikami z grupy F-gazów.
12.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów, dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
13.	Sprawdzenie jakości danych, dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach krajowego rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń.
14.	Sprawdzenie przepisów prawa w zakresie stosowania siarki w ciężkim oleju opałowym, stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
15.	Sprawdzenie przepisów prawa w zakresie stosowania siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
16.	Ocena wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance) w gospodarstwach rolnych.
17.	Sprawdzenie wyeliminowania z użytkowania instalacji i urządzeń zawierających poniżej 50 ppm PCB.
18.	Sprawdzenie realizacji programu likwidacji „bomb ekologicznych”, w tym magazynów i mogilników przeterminowanych środków chemicznych ochrony roślin.
19.	Sprawdzenie realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
20.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
21.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
22.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów prawa w stacjach demontażu pojazdów.
23.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
24.	Sprawdzenie funkcjonowania systemu transgranicznego przemieszczania odpadów.
25.	Sprawdzenie prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów z listy zielonej, w szczególności klasyfikacji przemieszczanych odpadów.
26.	Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania instalacji przetwarzających i magazynujących odpady, do których są lub mają być przywożone zwłaszcza odpady niebezpieczne z krajów spoza UE.
27.	Sprawdzenie zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.
28.	Sprawdzenie zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do otoczenia przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
29.	Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

2. W roku 2014 zrealizowano 8 ogólnokrajowych cykli kontrolnych, w ramach których przeprowadzono kontrole w zakresie:

1.	Sprawdzenie realizacji zadań własnych gmin w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
2.	Sprawdzenie realizacji zadań wykonywanych przez zastępcze instalacje, przewidziane do obsługi regionów gospodarki odpadami, na wypadek awarii regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
3.	Sprawdzenie realizacji zadań gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
4.	Sprawdzenie uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych oraz analiza zawartych w tych dokumentach obowiązków nałożonych na organy i podmioty korzystające ze środowiska.
5.	Sprawdzenie wywiązania się aglomeracji priorytetowych z realizacji zadań ujętych w krajowym programie oczyszczania ścieków KPOŚK 2010.
6.	Ocena gospodarki osadami ściekowymi, obejmująca wytwarzanie, wykorzystywanie, unieszkodliwianie osadów ściekowych.
7.	Sprawdzenie realizacji zadań wynikających z ustawy o odpadach wydobywczych, dotyczących wytwórców odpadów wydobywczych oraz zarządzających obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

3. W porównaniu z 2013 r. o 1136 wzrosła liczba zakładów pozostających w ewidencji WIOŚ (2013 r. – 5327, a w 2014 - 6463).

4. W 2014 r. w ewidencji WIOŚ znajdowało się 6463 zakładów, w których przeprowadzono następującą liczbę kontroli:

LICZBA KONTROLI OGÓŁEM	3046
KONTROLE Z WYJAZDEM W TEREN	
Planowe zakładów	497
Pozaplanowe zakładów w tym interwencyjne	206 140
Interwencyjne bez ustalonego podmiotu	53
Na podstawie których stwierdzono naruszenia	397
Z pomiarami	129
Kontrole o charakterze instruktażowym	212
Kontrole w zakresie nadzoru rynku	22
Skontrolowane transporty towarów lub odpadów	7
LICZBA KONTROLI W ZAKŁADACH, PRZEPROWADZONYCH W OPARCIU O DOKUMENTY	
Ogółem	2283
Planowe	387
Pozaplanowe	1896
Na podstawie których stwierdzono naruszenia	814

5. W przypadku 1211 kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska. W związku z tym WIOŚ w Łodzi podjął m.in. następujące działania pokontrolne:

Zarządzenia pokontrolne	359
Wnioski do organów ścigania	4
Wnioski do sądów powszechnych	5
Mandaty karne	44
Pouczenia	237
Wystąpienia do administracji rządowej	27
Wystąpienia do administracji samorządowej	102
Kary za okres trwania naruszenia na kwotę	704 3 435 852,00 zł
Kary odroczone	8
Kary rozliczone w związku z realizacją inwestycji	1
Kary rozłożone na raty	3
Decyzje o kosztach kontroli	2

6. W toku działalności w 2014 r. wydano 109 zaświadczeń.

Opracowała: **Joanna Pełowska**

DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM WIOŚ W ŁODZI

Laboratorium WIOŚ w Łodzi posiada placówki: laboratorium w Łodzi, laboratorium w Sieradzu oraz laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim.

W laboratoriach prowadzone są badania na potrzeby:

- » monitoringu i oceny stanu środowiska,
- » kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- » likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- » zleceń klientów.

Laboratorium wykonuje pełny zakres badań, wynikający z zagrożeń i potrzeb na terenie woj. łódzkiego. W ramach podstawowych działań w laboratorium WIOŚ w Łodzi wykonywane są badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach:

- » wód powierzchniowych, wód wglębnych oraz wód opadowych,
- » ścieków,
- » powietrza atmosferycznego (imisja),
- » gazów odlotowych i składowiskowych (emisja),
- » pyłów (emisja),
- » odpadów przemysłowych i osadów ściekowych,
- » hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Wykonywanie przez laboratorium badań analitycznych w szerokim zakresie na różne potrzeby i w różnych próbkach jest możliwe dzięki posiadaniu nowoczesnej aparatury kontrolno-pomiarowej.

Baza laboratoryjna obejmuje następujące (główne) wyposażenie:

- » chromatografy gazowe – detektory: FID, ECD oraz MS,
- » chromatografy cieczowe – detektory: UV, DAD oraz FLD,
- » chromatografy jonowe,
- » analizatory przepływowe CFA,
- » spektrometry absorpcji atomowej: z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową,
- » spektrometry ICP – OES i ICP – MS,
- » spektrofotometry UV/VIS,
- » analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT5,
- » automatyczne stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego – automatyczne analizatory: O₃, CO, NO_x, pył PM 10, PM2.5, SO₂ i BTX oraz warunków meteo (temperatura, prędkość wiatru oraz kierunek, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie, opad deszczu),
- » manualne poborniki LVS pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2.5,
- » wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry,
- » mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz z wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów odniesienia, a aparatura jest poddawana stałej kontroli metrologicznej (legalizowanie oraz wzorcowanie). Aparatura ma zapewnione odpowiednie, na bieżąco nadzorowane, warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwia wykonywanie badań z założoną w metodach badawczych starannością oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

Aby zapewnić zdolność do wykonywania stale zmieniających się zadań PMS, laboratorium nieustannie uzupełnia swoją bazę laboratoryjną.

Tabela VIII.1 Liczba analiz wykonanych w laboratorium WIOŚ Łódź w 2014 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych ogółem:	18484	2423	69	47	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	72843	121015	3410	1289	-	-
- w ramach monitoringu ogółem:	60716	16532	0	0	-	-
- w ramach kontroli ogółem:	127	2326	801	90	-	-
- w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	0	0	0	0	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem w ramach prac zleconych i badań własnych	12000	102148	2608	1183	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	304	75
Liczba pomiarów	-	-	-	-	6262	290
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	16002	198

Ze środków własnych oraz środków WFOŚiGW zakupione zostało w roku 2014 r. następujące wyposażenie pomiarowe:

- » spektrometr ICP MS 7900 firmy Agilent,
- » chromatograf cieczowy UHPLC Nexera z detektorem FLD firmy Shimadzu,
- » spektrofotometr UV/VIS 1800 firmy Shimadzu,
- » trzy analizatory NO_x, Thermo 42i firmy Thermo Scientifics,
- » trzy analizatory SO₂, Thermo 43i firmy Thermo Scientifics,
- » dwa analizatory O₃, Thermo 49i firmy Thermo Scientifics,
- » trzy analizatory CO, Thermo 48i firmy Thermo Scientifics,
- » trzy analizatory PM₁₀ Thermo 5014i firmy Thermo Scientifics,
- » trzy zestawy czujników meteo firmy LSI,
- » w ramach zakupów wymieniono również dwa kontenery na automatycznych stacjach monitoringu powietrza atmosferycznego: w Łodzi na Widzewie oraz w Radomsku.

Dodatkowo laboratorium zostało wyposażone z zakupów centralnych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata: 2009-2014). W ramach tych dostaw otrzymało następujące wyposażenie:

- » kalibrator wielogazowy (przenośny) T700 z generatorem powietrza zerowego NGM5K firmy API Teledyne/Umwelttechnik M.C.Z. GmbH,
- » osiem kalibratorów wielogazowych (stacjonarnych) CMK5 z generatorami powietrza zerowego NGA19S firmy Umwelttechnik M.C.Z. GmbH,
- » dziewięć sekwencyjnych poborników LVS pyłu zawieszonego PM₁₀ z dodatkową głowicą PM 2.5 firmy Umwelttechnik M.C.Z. GmbH.

Badania oraz pomiary wykonywane w laboratorium są zgodnie z Polskimi Normami i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi.

Podstawową zasadą pracy w laboratorium WIOŚ Łódź jest wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności wyników tych badań. Wszystkie laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Zakresy akredytacji laboratorium zawarte są w załącznikach do certyfikatów, wydanych przez Polskie Centrum Akredytacji oraz dostępne na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl) i na stronie WIOŚ Łódź (www.wios.lodz.pl):

- » laboratorium w Łodzi – certyfikat akredytacji PCA nr AB 590,

- » laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA nr AB 178,
- » laboratorium w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA nr AB 085.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań wszystkie trzy laboratoria Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą zgodnie z systemem zarządzania wszechstronną kontrolę wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w księdze jakości i księdze procedur ogólnych. Laboratoria, w celu osiągnięcia założonych celów systemu zarządzania, stosują w rutynowej pracy:

- » certyfikowane wzorce referencyjne,
- » kontrolę poboru próbek,
- » wzorce do kontroli jakości,
- » analizy próbek o nieznanym stężeniu.

Laboratoria uczestniczą również w badaniach międzylaboratoryjnych zewnętrznych: krajowych i zagranicznych. Wyniki tych porównań są, jak co roku, zadowalające.

O jakości pracy w laboratorium decyduje doświadczony, odpowiednio przeszkolony personel. Pracownicy laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do wykonywania badań, zgodnie z wdrożonymi systemami zarządzania.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) i system zarządzania spełniają założoną jakość usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracował: **Włodzimierz Andrzejczak**

VIII.2 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI W 2014 ROKU

REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ

FORMY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA

W 2014 roku Fundusz udzielał dofinansowania w formie: pożyczki, w tym pożyczki pomostowej; dotacji, w tym w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych; przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA

Złożone wnioski

W 2014 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 1.406 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczki, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, w tym również o przyznanie promes dofinansowania. Ponadto do rozpatrzenia pozostało również 36 wniosków złożonych w 2013 r.

Ostatecznie w 2014 r. zawarto 1.011 umów o dofinansowanie (w tym 24 umowy na podstawie wniosków złożonych w 2013 roku) na łączną kwotę 291.599.038,93 zł, w tym:

- 118 pożyczek (181.747.905,95 zł);
- 44 pożyczki i dotacje (43.551.426,00 zł);
- 2 pożyczki pomostowe (3.988.707,00 zł);
- 823 dotacje (56.952.022,98 zł);
- 24 umowy przekazania środków (5.358.977,00 zł).

Państwowe jednostki budżetowe (PJB) złożyły 33 wnioski na potrzeby ustalenia rezerwy celowej na 2015 r.

Plan Działalności – Plan Finansowego Wsparcia

Plan Działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2014 rok został uchwalony na kwotę 250 mln zł. W sierpniu 2014 r. zwiększono kwotę planu do 290 mln zł, a w listopadzie do 315 mln zł.

W 2014 r. większa część dofinansowania, przyznanego ze środków Funduszu, przypadała na dziedzinę „Ochrona Powietrza” – łącznie ponad 163 mln zł, co stanowi 55% dofinansowania w 2014 roku.

Tabela VIII.2 Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2014 r.

Rodzaj beneficjenta	Plan [tys. zł]	Wykonanie planu [%]
Sektor finansów publicznych	135.300,00	93,3%
Poza sektorem finansów publicznych	179.700,00	93,8%
Razem	315.000,00	93,6%

REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE POŻYCZKI I DOTACJI

Program priorytetowy dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

W ramach ww. programu Fundusz zawarł umowy w 2014 roku z 24 gminami województwa łódzkiego.

Tabela VIII.3 Program priorytetowy PROW lata 2012-2014 r. – wybrane efekty ekologiczne i rzeczowe

Rodzaj efektu	Jednostka	Plan	Realizacja z umów 2014	Łącznie 2012-2014
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	mb	360.000	633	208.808
Budowa sieci wodociągowej	mb	150.000	1.569	47.161
Dostarczenie mieszkańcom wody o odpowiednich parametrach jakościowych	m ³ /rok	590.000	7.154	227.749

Program priorytetowy, dotyczący wykonania podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego W 2014 roku w ramach ww. programu Fundusz zawarł umowy z gminą Paradyż i gminą Tomaszów Mazowiecki oraz Ozorkowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o.

W wyniku realizacji ww. umów do zbiorczego systemu kanalizacyjnego zostanie podłączonych 631 posesji.

Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych, należących do jednostek samorządu terytorialnego, w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery

W ramach ww. programu Fundusz zawarł w 2014 roku 20 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji. Dofinansowanie otrzymały gminy: Wieluń, Krośniewice, Rzgów oraz miasta: Skierniewice, Łódź, Piotrków Trybunalski, Głowno, Tomaszów Mazowiecki oraz powiat zduńskowski. Osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne: 20 termomodernizacji oraz redukcja emisji CO₂ o 4.646,85 Mg.

Przyrodnicze perły województwa łódzkiego – program rewaloryzacji zabytkowych parków

W 2014 roku ogłoszono II edycję konkursu w ramach ww. programu. W ramach programu rewaloryzacji zabytkowych parków w 2014 roku zawarto 7 umów o dofinansowanie

w formie dotacji. Dofinansowanie uzyskały zadania: „Rewaloryzacja zabytkowego parku Miejskiego w Łęczycy”, „Rewaloryzacja zabytkowego parku w Białej Rawskiej”, „Rewaloryzacja parku im. Władysława Reymonta w Łodzi”, „Rewaloryzacja zabytkowego parku im. ks. J. Poniatowskiego w Piotrkowie Trybunalskim”, „Rewaloryzacja parku miejskiego na pl. Wolności w Konstancynie Łódzkiej”, „Rewaloryzacja zabytkowego parku im. Adama Mickiewicza w Łowiczu”, „Rewaloryzacja parku przy Muzeum Zamek w Oporowie”. Wymienione zadania będą realizowane w latach 2015-2016.

REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE DOTACJI NA CZĘŚCIOWE SPŁATY RAT KAPITAŁOWYCH KREDYTÓW BANKOWYCH

W roku 2014 funkcjonowało pięć programów priorytetowych. Wnioskodawcy za pośrednictwem banków złożyli w siedzibie Funduszu 1.643 wnioski, na podstawie których zostały zawarte 1.543 umowy kredytowe na łączną kwotę dotacji 18.524.168,32 zł. W ramach programów funkcjonujących w 2014 r. oraz czterech programów priorytetowych wdrażanych w latach poprzednich, w 2014 r. została wypłacona kwota 13.937.955,12 zł.

Program priorytetowy dla przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych

W ramach I edycji programu rozdysponowano 397.954,00 zł, z czego wypłacono 358.694,00 zł. Realizacja zadań z 2014 r. pozwoli na odprowadzenie 16.412,50 m³ ścieków rocznie.

W ramach II edycji programu rozdysponowano 194.397,00 zł, z czego wypłacono 87.126,00 zł. Realizacja zadań z 2014 r. pozwoli na odprowadzenie ścieków w ilości 2.858,02 m³/rok.

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony wód dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków

W ramach II edycji programu rozdysponowano 906.527,00 zł, z czego wypłacono 641.492,00,00 zł. Realizacja

zadań z 2014 r. pozwoli na odprowadzenie ścieków w ilości 12.059,70 m³/rok.

Program priorytetowy, dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza dla osób fizycznych na realizację zadań dotyczących ograniczenia niskiej emisji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii

W ramach II edycji programu rozdysponowano 5.247.325,00 zł, z czego wypłacono 4.904.717,00 zł. W ramach umów zawartych w 2014 roku zamontowano 258 pomp ciepła, 49 kotłów na biomasę, 111 kotłów na gaz i 9 przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej. Realizacja zadań z 2014 r. pozwoli na redukcję CO₂ w ilości 3.113.965 kg/rok.

Program priorytetowy, dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi dla osób fizycznych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest

W ramach II edycji programu rozdysponowano 801.963,00 zł. W ramach umów zawartych w 2014 roku usunięto 893,84 Mg wyrobów zawierających azbest.

W ramach III edycji programu rozdysponowano 2.307.109,32 zł. W ramach umów zawartych w 2014 roku usunięto 2.373,96 Mg wyrobów zawierających azbest.

Program priorytetowy dla przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza dla osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych

W ramach programu w 2014 roku rozdysponowano 9.097.117,00 zł i przeprowadzono termomodernizację 186 budynków jednorodzinnych oraz 64 termomodernizacje budynków wielorodzinnych. Realizacja programu w 2014 roku pozwoliła na redukcję CO₂ w ilości 8.931,20 Mg/rok.

REALIZACJA ZADAŃ POZA PROGRAMAMI PRIORYTETOWYMI

OCHRONA POWIETRZA

Celem realizacji zadań z dziedziny Ochrony Powietrza było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu.

Tabela VIII.4 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Powietrza w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	69	138.740.329,08	31.328.461,98	107.411.867,10
Pożyczka pomostowa	0	0,00	0,00	0,00
Dotacja	29	8.830.203,00	4.368.603,99	4.461.599,00
Przekazanie środków PJB	3	1.717.500,00	1.717.500,00	0,00
Pożyczki/dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego	20	13.943.659,00	8.403.904,66	5.539.754,34
Umowy 2014	121	163.231.691,08	45.818.470,63	117.413.220,44
Umowy zawarte w latach ubiegłych			50.694.491,00	57.996.949,33
Razem wypłaty w 2014 r.			96.512.961,63	175.410.169,77

WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

W ramach tej grupy zadań zawarto 40 umów, w tym: 29 umów dotacji, 10 umów pożyczek oraz 1 umowę przekazania środków PJB. Zakres rzeczowy zadań, związanych z odnawialnymi źródłami energii: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych, pomp ciepła i wód geotermalnych do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej, wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych, modernizacja źródła ciepła poprzez zastosowanie biomasy oraz budowa elektrowni wiatrowych i małej elektrowni wodnej.

Dwie największe pod względem finansowym umowy zawarto z gminą Sulmierzyce na ograniczenie niskiej emisji poprzez montaż instalacji solarnych na terenie gminy oraz ze spółką „Wiatr Inwestycje” na budowę dwóch elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą w obrębie miejscowości Siemkowice. Fundusz współfinansował również inwestycję gminy Poddębice: rozbudowa infrastruktury publicznej, wykorzystującej energię geotermalną z odwrotu Poddębice GT-2 do ogrzewania budynków (etap II).

Środki z Funduszu, stanowiące uzupełnienie środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, pozyskała parafia ewangelicko-augsburska św. Mateusza w Łodzi na realizację modernizacji systemu zaopatrzenia w energię ciepłą z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii, tj. pomp ciepła w budynku kościoła.

TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW, W TYM WYMIANA ŹRÓDŁA CIEPŁA

W ramach tej grupy zadań zawarto 45 umów, w tym 43 umowy pożyczek oraz 2 umowy o przekazanie środków PJB. Termomodernizację obiektów, polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz wymianie źródła zasilania w ciepło wykonano m.in.: w budynkach przedszkolnych, szkołach, uczelniach wyższych, ośrodkach kultury, budynkach mieszkalnych, biurowych, magazynowych i produkcyjnych, a także w budynkach kultu religijnego, banku, szpitala, domu aktora i komendy policji.

Największą pod względem finansowym umową, zawartą w 2014 r. w tej grupie, była umowa ze spółką „Textilimpex” na termomodernizację elewacji budynku biuro-

wego wraz z remontem instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji w Łodzi przy ul. Traugutta 25.

Pożyczkę przyznano także Pabianickiej Spółdzielni Mieszkaniowej na wykonanie drugiego etapu termomodernizacji budynków z zasobów spółdzielni, obejmującej 15 bloków mieszkalnych w Pabianicach.

Fundusz współfinansował również inwestycję realizowaną przez Politechnikę Łódzką, mającą na celu uporządkowanie gospodarki cieplnej budynku Zespołu Szkół Politechniki Łódzkiej.

MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI CIEPLNEJ

W powyższej grupie zadań zawarto 10 umów pożyczek, między innymi z: Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łęczycy, Zakładami Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łowiczu i Rawie Mazowieckiej, Miejskimi Sieciami Ciepłymi w Zduńskiej Woli oraz z przedsiębiorstwami Komunalnym i Gospodarki Komunalnej w Radomsku oraz w Konstancynie Łódzkim.

Znaczące wsparcie finansowe przyznano gminie Ujazd na budowę osiedlowej sieci ciepłowniczej w technologii preizolowanej wraz z przyłączami w miejscowości Osiedle Niewiadów.

POZOSTAŁE ZADANIA Z DZIEDZINY OCHRONY POWIETRZA

W ramach innych zadań z zakresu Ochrony Powietrza Fundusz zawarł 6 umów pożyczek. W ramach tej grupy zadań wsparł Spółkę Dalkia Łódź (Veolia Energia Łódź S.A.) z przeznaczeniem na realizację budowy instalacji odsiarczania kotłów parowych elektrociepłowni nr 3 w Dalkia Łódź S.A. zgodnie ze standardem dyrektywy IED. Umowę z Funduszem zawarł również Zakład Energetyki Ciepłej w Łowiczu Sp. z o.o. z przeznaczeniem na modernizację dwóch kotłów K1 i K2, umożliwiającą spełnienie obecnych i przyszłych standardów emisji, wykonanie nowej AKPiA.

Podsumowując, umowy zawarte w 2014 r. z dziedziny „Ochrona Powietrza”^{*} będą skutkowały zmniejszeniem emisji związków tlenu węgla, związków siarki, azotu oraz pyłów o następujące wielkości: CO: 329 Mg/rok, CO₂: 307.292 Mg/rok, NO_x: 224 Mg/rok, pył: 253 Mg/rok, SO₂: 2.144 Mg/rok.

^{*}Efekty łączne – program priorytetowy i poza programem.

Tabela VIII.5 Efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie Ochrona Powietrza

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie 2014 r.
docieplenie stropodachu/dachu	m ²	30.797	14.938	45.735
docieplenie ścian	m ²	87.786	28.881	116.667
wymiana okien i drzwi	m ²	5.337	3.086	8.423
instalacja kolektorów słonecznych	m ²	186	410	596
instalacja pompy ciepła	kW	384	660	1.044
instalacja fotowoltaiczna	kWe	417	41	458

wymiana oświetlenia	szt	262	12	274
modernizacja instalacji c.o., w tym zawory termostaticzne	szt	2.679	1.297	3.976
modernizacja/rozbudowa miejskiej sieci ciepłej	mb	2.927	5.201	8.128
montaż kotłowni na biomasę	kW	385	3.473	3.858
montaż kotłowni na gaz	kW	4.205	473	4.678
montaż kotłowni na olej	kW	0	65	65
modernizacja węzła ciepłego	kW	1.095	231	1.326
modernizacja kotłowni	kW	320	4.100	4.420
zmniejszenie zużycia energii elektrycznej/rok	MWh	1.725	253	1.978
odpylanie	t/rok	73	25	98

Tabela VIII.6 Efekty ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Powietrza

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie 2014 r.
redukcja CO	Mg/rok	4,92	154,82	159,74
redukcja CO ₂	Mg/rok	954,19	31.038,94	31.993,13
redukcja NO _x	Mg/rok	1,58	57,46	59,04
redukcja pyłu	Mg/rok	8,49	74,41	82,90
redukcja SO ₂	Mg/rok	6,27	117,69	123,96

Tabela VIII.7 Efekty uzyskane z programów priorytetowych w dziedzinie Ochrona Powietrza

Lp.	Rodzaj efektu	Plan	Wykonanie		
			2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych	100 sztuk	37	39	20
2.	Redukcja lub uniknięcie emisji CO ₂ do atmosfery	14.000 Mg	5.287	4.390	4.647

OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Ochrona Zasobów Wodnych w 2014 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

Tabela VIII.8 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Zasobów Wodnych w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	32	15.645.855,87	13.413.379,56	2.232.476,31
Pożyczka pomostowa	2	3.988.707,00	1.108.400,00	2.880.307,00
Dotacja	5	5.991.408,00	3.550.271,70	2.441.136,30
Pożyczka i dotacja w ramach programu priorytetowego „PROW”*	24	29.607.767,00	4.229.344,93	25.378.422,07
Dotacja w ramach programu priorytetowego „Podłączenia do kanalizacji”*	3	826.005,63	126.779,63	699.226,00
Umowy 2014	66	56.059.743,50	22.428.175,82	33.631.567,68
Umowy zawarte w latach ubiegłych			83.749.892,13	73.558.785,13
Razem wypłaty w 2014 r.			106.178.067,95	107.190.352,81

*umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Wśród umów zawartych w 2014 r. podpisano 2 umowy pożyczek pomostowych na łączną kwotę 3.988.707,00 zł. Beneficjentami tej formy pomocy były gmina Brzeźnio i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Radomsku.

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W tej grupie zadań zawarto 3 umowy z:

- » Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli Sp. z o.o. na modernizację oczyszczalni ścieków w Zduńskiej Woli oraz na budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości ok. 9.070,00 mb wraz 289 szt. odcinków w kierunku posesji. Dofinansowanie Funduszu stanowi uzupełnienie wkładu własnego zadania „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Zduńska Wola”, dofinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko 2007-2013”;
- » Wspólnotą Mieszkaniową blok nr 6, Popień 6 w gminie Jeźów na budowę lokalnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 12,76 m³/dobę;
- » Wspólnotą Mieszkaniową w Charbicach Górnych w gminie Lutomiersk na budowę lokalnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 4,00 m³/dobę.

W wyniku realizacji zadań na podstawie umów zawartych w 2014 r. łączna przepustowość wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni zwiększy się o ok. 9.517,00 m³/dobę.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2014 r. roku Fundusz zawarł 2 umowy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Dofinansowanie otrzymały gminy: Góra Św. Małgorzaty – 123 przydomowe oczyszczalnie o łącznej przepustowości 74,88 m³/dobę oraz Ozorków – 31 oczyszczalni o łącznej przepustowości 25,65 m³/dobę. Wybudowanie 154 przydomowych oczyszczalni ścieków umożliwi oczyszczenie ok. 36.693,00 m³/rok, co pozwoli na redukcję BZT₅ o ok. 31,0 Mg/rok.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej

W roku 2014 Fundusz podpisał 6 umów, których zakres obejmował budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie miast: Piotrków Trybunalski (2.205,00 mb) i Tomaszów Mazowiecki (1.005,00 mb - 3 umowy) oraz na terenie gminy Kozłowski (341,00 mb - 2 umowy).

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał łącznie 12 umów z gminami: Bełchatów, Andrespol, Dmosin, Ksawerów, Sadkowiec, Czerniewice (2 umowy). Dofinansowanie otrzymały także spółki miejskie z Radomska (2 umowy), Sieradza i Wieruszowa oraz parafia ewangelicko-augsburska św. Mateusza w Łodzi.

W efekcie realizacji ww. zadań powstanie sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości ok. 12.850,00 mb, co pozwoli na odprowadzenie do oczyszczalni ścieków komunalnych w ilości ok. 49.415,00 m³/rok.

Budowa, rozbudowa i renowacja zbiorników wodnych

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał 2 umowy na zadania realizowane przez: województwo łódzkie „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych (2014/2015)” oraz gminę Opoczno „Remont zbiornika wodnego przy ul. 17 Stycznia w Opocznie”.

W ramach ww. zadań wykonane zostaną: konserwacja i utrzymanie 161 budowli piętrzących, konserwacja 8 zbiorników retencyjnych, ok. 120 km wałów przeciwpowodziowych oraz remont zbiornika wodnego w Opocznie, przywracający jego pełną zdolność retencyjną.

Regulacja rzek i przebudowa wałów przeciwpowodziowych

W roku 2014 Fundusz podpisał 3 umowy z:

- » województwem łódzkim na zadanie: „Przebudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Warty - dolina Warty VIA, odcinek od km 6+160 do km 6+860 na terenie miasta Sieradza, pow. sieradzki”;
- » gminą miejską Sieradz na zadanie „Przebudowa lewostronnego wału przeciwpowodziowego rzeki Żegliny w Sieradzu na odcinku od cieku Krasawa do ul. Sienkiewicza w km 0+400 - 1+035”;
- » gminą Andrespol na zadanie „Remont budowli piętrzących wodę i upustowych w ramach zadania „Odbudowa rowów opaskowych R-1, R-2 i rzeki Miazgi”.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody

W 2014 r. roku Fundusz zawarł 4 umowy na realizację zadań z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymały gminy: Cielądz, Pabianice, Kodrąb oraz Stowarzyszenie Rozwoju Gałkowa Małego.

Realizacja zadań z tej grupy pozwoli na zapewnienie ciągłości dostaw wody o odpowiednich parametrach jakościowych w ilości ok. 260.000,00 m³/rok.

Budowa i modernizacja wodociągów

Na budowę i modernizację wodociągów w 2014 r. Fundusz podpisał 5 umów. Beneficjentami pomocy finansowej były gminy: Bełchatów (3 umowy) i Tomaszów Mazowiecki oraz Kozłowski Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Projekty te zapewnią dostęp do wody o odpowiedniej jakości mieszkańcom 75 posesji.

Tabela VIII.9 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Zasobów Wodnych

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	łącznie 2014 r.
oczyszczalnie ścieków				
Ilość (budowa/rozbudowa/moderniz.)	szt.	1	6	7
Przepustowość	m ³ /dobę	12,76	1.107,00	1.119,76
BZT ₅	Mg/rok	-	153	153
przydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	180	738	918
Przepustowość	m ³ /dobę	128,35	677,14	805,49
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	mb	6.418,40	254.832,30	261.250,70
Ilość odejść bocznych	szt.	198	5.045	5.266
Ilość ścieków	m ³ /rok	8.551,00	274.363,00	282.914,00
Liczba dodatkowych, osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	-	14.184	14.184
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	mb	540,80	4.525,80	5.066,60
Ilość ścieków	m ³ /rok	3.720,00	518.550,00	522.270,00
retencja				
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	-	223.272,00	223.272,00
Regulacja rzek, budowa i przebudowa wałów i rowów	mb	635,00	13.539,00	14.174,00
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	-	1.221,60	1.221,60
Liczba ludności objęta środkami ochrony przeciwpowodziowej	osoba	-	9175	9175
sieć wodociągowa i SUW				
Budowa/przebudowa SUW	szt.	-	7	7
Długość wodociągu	mb	-	56.070,00	56.070,00
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	-	24	24
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	-	17.763,20	17.763,20

GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (OZ)

Dofinansowanie zadań z dziedziny Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi skupiało się głównie na problematyce usuwania wyrobów zawierających azbest.

Tabela VIII.10 Umowy zawarte w ramach Gospodarki Odpadami i Ochrony Powierzchni Ziemi w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach** [zł]
Pożyczka	4	24.171.158,00	466.908,00	23.704.250,00
Dotacja	55	1.053.543,07*	873.930,97*	171.889,03*
PJB	1	5.999,00	5.999,00	0,00
Umowy 2014	60	25.230.702,07	1.346.837,97	23.876.139,03
Umowy zawarte w latach ubiegłych			8.268.513,02	1.572.182,47
Razem wypłaty			9.615.350,99	25.448.321,50

*w kwocie nie ujęto środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

**kwota po korekcie, wynikającej z rozliczenia umowy

Usuwanie azbestu

W 2014 r. Fundusz zawarł 55 umów dotacji z gminami z terenu województwa łódzkiego. Fundusz po raz drugi podpisał w 2014 r. umowę z NFOŚiGW na udostępnienie środków na realizację zadań w ramach programu priorytetowego pt.: „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne” w części „Usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Na podstawie umów zawartych w 2014 roku dzięki środkom WFOŚiGW w Łodzi oraz środkom udostępnionym z NFOŚiGW udało się unieszkodliwić azbest w ilości ok. 3.591 Mg. W ramach pozostałych 15 umów dotacji realizowanych w 2014 r., przy wsparciu środków z WFOŚiGW w Łodzi unieszkodliwiono azbest w ilości ok. 1.081 Mg. W 2015 r. zostanie jeszcze poddany unieszkodliwieniu azbest w szacowanej łącznej ilości ok. 31,5 Mg.

Ponadto Fundusz wsparł finansowo Komendę Wojewódzką Policji w Łodzi. W ramach zadania unieszkodliwiono odpady zawierające azbest z terenu KPP Sieradz i KMP Skierniewice w łącznej ilości 3,68 Mg.

Gospodarka osadowa

Dzięki wsparciu finansowym Funduszu w 2014 r. w formie pożyczki przeprowadzono remont poletek osadowych na terenie oczyszczalni ścieków przy Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Głuchowie.

Realizacja ww. zadania umożliwi zmniejszenie osadu.

Przetwarzanie odpadów

W ramach tej grupy zadań, Fundusz zawarł w 2014 r. 2 umowy pożyczki. Dzięki środkom Funduszu, przyznanych Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie, zostanie przeprowadzony II etap prac związanych z dostosowaniem instalacji ZUO w Różannej, gm. Opoczno do wymogów RIPOK w celu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Spółka zakłada, iż po realizacji zadania w ciągu roku przyjmie i przetworzy ok. 5.800 Mg zmieszanych odpadów komunalnych.

Dzięki wsparciu Funduszu Eko-Region Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie wybuduje w latach 2015-2016 Zakład Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Julków, gm. Skierniewice. W wyniku realizacji zadania powstanie linia sortownicza o wydajności 60.000 Mg/rok oraz kompostownia o wydajności 26.000 Mg/rok. Realizacja zadania pozwoli na zagospodarowanie odpadów w ilości 20.000 Mg/rok w roku 2017.

Rekultywacja składowiska odpadów

W ramach tej grupy zadań, Fundusz wsparł finansowo gminę Łyszkowice pożyczką przeznaczoną na rekultywację składowiska odpadów w Czatolinie gm. Łyszkowice o powierzchni 0,575 ha.

Tabela VIII.11 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne, uzyskane w dziedzinie Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie 2014 r.
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg	4.676 *	39,55	4.715,55
Rekultywacja składowisk odpadów	ha	0,58	1,21	1,79
Zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych do składowania	Mg/rok	-	6.651,63	6.651,63
Ilość odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu	Mg/rok	0	2.241,70	2.241,70
Budowa/modernizacja instalacji przetwarzania odpadów	szt.	0	2	2
Modernizacja oczyszczalni ścieków poprzez remont poletek osadowych	szt.	1	0	1
Budowa kwatery składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wraz z infrastrukturą towarzyszącą	szt.	0	1	1

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)

W 2014 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na realizację zadań z dziedziny Ochrony Przyrody i Krajobrazu, zawierając 59 umów.

Tabela VIII.12 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Przyrody i Krajobrazu w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach * [zł]
Dotacja	50	5.929.171,45	2.601.716,70	3.297.338,00
Przekazanie środków PJB	2	167.540,00*	167.540,00*	0,00
Dotacje - program **	7	8.214.394,00	0,00	8.214.394,00
Umowy 2014	59	14.311.105,45	2.769.256,70	11.511.732,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			9.603.154,25	2.421.269,08
Razem wypłaty 2014 r.			12.372.410,95	13.933.001,08

*kwota po korekcie, wynikającej z rozliczenia umowy

** umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizacja parków

W ramach powyższej grupy zostały zawarte 22 umowy dotacji. Spośród zadań realizowanych w tej grupie wyszczególnić należy 3 umowy, które dotyczą największej liczby drzew objętych pracami leczniczo-pielęgnacyjnymi. Umowy zostały zawarte z: gminą Uniejów, Wojewódzkim Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi oraz Muzeum w Nieborowie i Arkadii Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie. Realizacja wymienionych zadań pozwoli m.in. na poprawę kondycji przyrodniczej 9.368 drzew.

Zwiększenie terenów zieleni

W ramach tej grupy zadań zawarto 21 umów dotacji. Beneficjentami są: gminy Wieluń, Widawa, Rokiciny, Uniejów (3 umowy), Krośnice, Kamieńsk, gmina miejska Głowno, miasto Łódź, powiaty poddębicki i brzeziński oraz Muzeum Sztuki w Łodzi (2 umowy) i Pabianicka Spółdzielnia Mieszkaniowa i inne (6 umów). Wsparcie finansowe Funduszu umożliwiło powiększenie terenów zieleni o nowe nasadzenia drzew, krzewów oraz innych roślin w celu poprawy walorów użytkowych i estetycznych obszarów zieleni, będących we władaniu beneficjentów.

Poprawa warunków bytowych zwierząt

W zakresie omawianej grupy zawarto umowę dotacji z Lasami Państwowymi - Nadleśnictwem Poddębice. W ramach zadania wybudowano 8 wodopojów dla zwierzyny.

Zachowanie bioróżnorodności

W ramach tej grupy podpisano umowę dotacji z miastem Bełchatów na kolejny etap wdrażania programu rewitalizacji rzeki Rakówki na obszarze miasta Bełchatowa. Zadanie obejmowało zarybienie narybku letniego jazia (40 tys. sztuk), narybku letniego klenia (40 tys. sztuk), narybku pstrąga potokowego (5 tys. sztuk) oraz badanie efektywności zabiegów zarybieniowych.

Konserwacja ekosystemów wodnych

W ramach zadań dotyczących powyższej grupy zawarto 2 umowy dotacji. Wsparcie finansowe otrzymały miasto Łódź na renowację stawów w parku Helenów oraz gmina Mokrosko na odbudowę 3 stawów, będących ogólnodostępnym miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców gminy. Prace polegały m.in. na odłowieniu ryb, odmuleniu stawów, usunięciu namulów wraz z wykonaniem przepustów i wzmocnienia brzegów.

Czynna ochrona gatunkowa

W ramach tej grupy podpisano 3 umowy dotacji oraz 2 umowy o przekazanie środków państwowej jednostce budżetowej. Dotację otrzymało miasto Łódź na utrzymanie siedlisk łąkowych na terenach będących we władaniu Leśnictwa Miejskiego w Zarządzie Zieleni Miejskiej w Łodzi.

W 2014 r. Fundusz sfinansował 2 zadania realizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Łodzi. W ramach jednego z nich wykonano 17 platform pod gniazda bocianów białych.

Tabela VIII.13 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne, uzyskane w dziedzinie Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jedn.	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie 2014 r.
Prace leczniczo-pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	4.651	4.311	8.962
Nowe nasadzenia: drzewa, krzewy, rośliny	szt.	45.224	61.490	106.714
Wykaszenie roślinności na terenie śródleśnych polan w celu zachowania bioróżnorodności	ha	51,7	-	51,7
Badania pod kątem gruźlicy występującej u żubrów w Ośrodku Hodowli Żubrów	szt.	-	17	17
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu	ha	2,42	99,09	101,51
Powierzchnia terenów zieleni/parków, na których przeprowadzono prace pielęgnacyjne/nowe nasadzenia	ha	0,6	381,665	382,265
Elementy małej architektury (oświetlenie, ławki, wyposażenie placów zabaw itp.)	szt.	-	150	150

BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA (BN)

W roku sprawozdawczym w ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska Fundusz zawarł łącznie 18 umów.

Tabela VIII.14 Umowy zawarte na Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Dotacja	12	823.047,00	107.428,00	715.619,00
Przekazanie środków PJB	6	2.661.719,00	2.548.319,00	110.000,00
Umowy 2014	18	3.484.766,00	2.655.747,00	825.619,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			552.675,46	146.657,65
Razem wypłaty			3.208.422,46	927.276,65

*kwota po korekcie, wynikającej z rozliczenia umowy

Programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

W ramach dwóch umów Fundusz dofinansował opracowanie programów usuwania azbestu z terenów gminy Radomsko oraz gminy Inowódz.

Programy wojewódzkie

Fundusz dofinansował dwa zadania realizowane przez województwo łódzkie: „Sprawozdanie z planu gospodarki odpadami województwa łódzkiego” oraz „Aktualizację wojewódzkiego planu gospodarki odpadami”.

Monitoring środowiska

W 2014 r. dofinansowanie w tej grupie zadań otrzymał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, m.in. na przygotowanie i dostawę bieżących krótkoterminowych prognoz zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim, ze szczególnym uwzględnieniem łódzkiej aglomeracji miejskiej, Piotrkowa Trybunalskiego, Skierniewic i Sieradza od 01.10.2014 r. do 30.09.2015 r. oraz na wyposażenie Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w specjalistyczną aparaturę przeznaczoną do oznaczania metali ciężkich i WWA oraz do oznaczania substancji biogenych w wodach powierzchniowych.

W ramach powyższej grupy zadań zapewnienie finansowania w 2015 r. otrzymały także Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi i Politechnika Łódzka.

Plany urządzania lasu i inwentaryzacja stanu lasu

Fundusz zawarł 2 umowy dotacji na łączną kwotę 31.230,00 zł. Powiat tomaszowski zrealizował zadanie

„Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie gminy Budziszewice i gminy Ujazd”, a powiat łęczycki: „Sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasu”.

Inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną

Fundusz podpisał 2 umowy z miastem Zduńska Wola na opracowanie dokumentacji rewaloryzacji parku Miejskiego w Zduńskiej Woli oraz gminą Wola Krzysztoporska, która przygotowała dokumentację prac rewaloryzacyjnych parku w Woli Krzysztoporskiej.

Prace badawcze

Fundusz zawarł 3 umowy dotacji na wykonanie prac badawczych, analizujących potrzeby środowiska naturalnego. Wsparcie finansowe otrzymały województwo łódzkie, gmina Osjaków i gmina Uniejów.

Urządzenia i aparatura

W 2014 r. dofinansowanie otrzymał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi na modernizację sieci automatycznych stacji monitoringu zanieczyszczenia powietrza.

EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)

W 2014 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wymienionej dziedzinie zawarł 617 umów. Dofinansowanie udzielane było w ramach konkursów, ogłaszanych przez Fundusz oraz w trybie ciągłym.

Tabela VIII.15 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Edukacja Ekologiczna w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	*Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja ogółem	611	18.321.875,23	10.827.154,48	7.402.224,27
Przekazanie środków PJB	7	438.667,00	438.667,00	0
Umowy 2014	617	18.760.542,23	11.265.821,48	7.402.224,27
Umowy zawarte w latach ubiegłych			4.126.507,45	68.353,50
Razem wypłaty 2014 r.			15.392.328,93	7.470.577,77

*kwota po korekcie, wynikającej z rozliczenia umowy

KONKURSY

III edycja konkursu „Moja wymarzona ekopracownia”

Celem konkursu było wyłonienie najlepszych projektów, polegających na utworzeniu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych. W 2014 r. Zarząd Funduszu przyznał dofinansowanie 236 ekopracownikom, a wartość podpisanych umów wyniosła 7.891.095,00 zł.

IV edycja konkursu „Utworzenie ogródków dydaktycznych przy szkołach i przedszkolach”

W roku 2014 Fundusz zawarł 42 umowy na łączną kwotę 1.223.157,00 zł. Dofinansowano projekty mające na celu zagospodarowanie terenów przyszkolnych i przedszkolnych w celu stworzenia ogródków na potrzeby prowadzenia edukacji ekologicznej i przyrodniczej.

I edycja konkursu „Doskonalenie kadr ochrony środowiska - studia podyplomowe”

W 2014 roku Fundusz po raz pierwszy ogłosił konkurs, mający na celu doskonalenie kwalifikacji zawodowych kadr, zajmujących się ochroną środowiska. Fundusz zawarł 4 umowy na łączną kwotę 356.889,00 zł z łódzkimi uczelniami (Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Społeczna Akademia Nauk), gdzie kwalifikacje będzie doskonalić ponad 100 pracowników jednostek samorządu terytorialnego i państwowych jednostek budżetowych z województwa łódzkiego.

I edycja konkursu „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach”

Kolejną nowością było ogłoszenie konkursu skierowanego do publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i ich zespołów: podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z terenu województwa łódzkiego. W ramach I edycji konkursu można było ubiegać się o dofinansowanie programów edukacyjnych, realizowanych w roku szkolnym 2013/2014. Fundusz zawarł 223 umowy na łączną kwotę 3.611.624,03 zł.

TRYB CIĄGŁY

Produkcje filmowe

Z udziałem środków Funduszu w 2014 roku zostały dofinansowane 4 produkcje filmowe. Wytwórnia Filmów Oświatowych Sp. z o. o. w Łodzi otrzymała dotację na produkcję filmu dokumentalnego pt. „Podwodne domy” o chruścikach (Trichoptera). Województwo łódzkie otrzymało dotację na cykl filmów o parkach krajobrazowych wraz z wydaniem wkładki edukacyjnej do gazety regionalnej.

Dofinansowanie przyznane zostało dla Wróbel TV Paweł Wróbel na II edycję cyklu programów telewizyjnych: „Śmiecińscy EL4 o odnawialnych źródłach energii prawie wszystko” i „Śmiecińscy od kuchni”.

Powszechna, szkolna oraz pozaszkolna edukacja ekologiczna

W 2014 roku Fundusz zawarł 60 umów, w tym 4 umowy o przekazanie środków, z państwowymi jednostkami budżetowymi.

Dofinansowanie tego typu zadań dotyczyło powszechnej, szkolnej oraz pozaszkolnej edukacji ekologicznej, realizowanej przez: przedszkola, szkoły wszystkich szczebli nauczania, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki kultury, parki krajobrazowe, nadleśnictwa oraz organizacje pozarządowe. Przyznane środki wykorzystano na zakup tablic informacyjno-dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych, nagrody w konkursach, zakup pomocy dydaktycznych oraz wycieczki edukacyjno-ekologiczne.

Wydawnictwa o tematyce edukacji ekologicznej

W 2014 roku zawarto 7 umów, w tym 1 umowę o przekazanie środków. Dotację otrzymały m.in.: Towarzystwo Przyrodników Ziemi Łódzkiej i Uniwersytet Łódzki.

Szkolenia, seminaria, konferencje

Fundusz w 2014 roku podpisał 4 umowy, m.in. z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Łodzi, województwem łódzkim oraz gminą Burzenin.

Imprezy ekologiczne

W roku 2014 na organizację imprez, projektów, kampanii, pikników, rajdów, wycieczek oraz konkursów ekologicznych Fundusz zawarł 24 umowy, w tym 1 umowę z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi na społeczną kampanię edukacyjno-informacyjną pn.: „Ale czad!”. Dofinansowano również projekt Fundacji „Lux Pro Monumentis” w Łodzi na organizację kolejnej edycji Festiwalu Kinetycznej Sztuki Światła wraz z konferencją naukową.

Mieszkańcy województwa łódzkiego uczestniczyli w bezpłatnych kolejowych wycieczkach do parków krajobrazowych i innych ciekawych przyrodniczo miejsc naszego regionu w ramach projektu Łódzkiej Kolej Aglomeracyjnej Spółka z o.o. w Łodzi pn.: „Eko-kolej” oraz projektu „Pociągiem w Łódzkie”, realizowanego przez Marszałka Województwa Łódzkiego.

Inne zadania edukacyjne

W ramach innych zadań edukacyjnych Fundusz zawarł 13 umów, obejmujących dofinansowanie, między innymi: kampanii edukacyjnych oraz informacyjnych, warsztatów plenerowych oraz akcji upowszechniających proekologiczne postawy wśród mieszkańców województwa łódzkiego. Na szczególną uwagę zasługuje program zrealizowany przez miasto Łódź pt. „Budowa bazy edukacji przyrodniczej - skansenu roślinnego w Ogrodzie Botanicznym”.

Akademia Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi zorganizowała festiwal, podczas którego przeprowadzono seminaria i warsztaty dla dzieci oraz dorosłych, np. projektowania recyklingowej biżuterii.

Tabela VIII.16 Przykładowe efekty rzeczowe, uzyskane w dziedzinie Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie 2014 r.
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne uczestniczące w konkursach	ilość podmiotów	930	123	1.053
Szacunkowa liczba osób bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osoby	118.032	94.778	213.863
Liczba potencjalnych odbiorców	osoby	839.301	3.686.813	4.526.114
Liczba zamontowanych tablic dydaktycznych	szt.	29	14	43
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	szt.	1.092	221	1.313
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	szt.	731	69	800
Liczba wycieczek	szt.	916	85	1.001
Nasadzenia, zakup roślin	szt.	571	3.001	3.572
Zakup książek	szt.	17.300	3.000	20.300
Ogródki dydaktyczne	szt.	42	0	42
Ekopracownie	szt.	236	0	236
Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	13.295	967	14.262
Nakład publikacji/wydawnictwa	szt.	349.971	43.550	393.521

POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA (ZI)

W 2014 r. Fundusz zawarł w ramach tej dziedziny łącznie 70 umów, głównie na wyposażenie specjalistycznych jednostek w sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

Tabela VIII.17 Realizacja umów, zawartych w ramach Pozostałych Zadań Ochrony Środowiska w 2014 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umowy [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Pożyczka	13	3.190.563,00	2.720.563,00	470.000,00
Dotacja	52	6.963.869,60	6.712.317,60	250.000,00
Przekazanie środków PJB	5	364.152,00	364.152,00	0,00
Umowy 2014	70	10.518.584,6	9.797.032,60	720.000,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			1.024.739,00	0,00
Razem wypłaty 2014 r.			10.821.771,60	720.000,00

*kwota po korekcie, wynikającej z rozliczenia umowy

Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii

W zakresie omawianej grupy zadań Fundusz zawarł 54 umowy, w ramach których dofinansowano wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego (w tym w pojazdy ratownicze, gaśnicze oraz inne) pracowników służb kierujących i biorących udział w akcjach ratowniczych na terenie województwa łódzkiego.

WFOŚiGW w Łodzi zawarł 31 umów na zakup 31 samochodów ratowniczo-gaśniczych wraz z wyposażeniem dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz 2 samochodów dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej.

Fundusz podpisał 20 umów na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, obejmującego agregaty pompowe, narzędzia hydrauliczne oraz inny sprzęt ratowniczy dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Państwowej Straży Pożarnej. Zawarto również 3 umowy na zadania realizowane przez Komendę Wojewódzką PSP w Łodzi. Dzięki wsparciu Funduszu zakupiono m.in. sprzęt do likwidacji

skutków występowania żywiołów oraz skutków katastrof budowlanych. Urząd Wojewódzki w Łodzi zawarł umowę na modernizację wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania. W ramach zadania zakupiono 7 centrali, które zostały rozmieszczone w Tomaszowie Mazowieckim, Kutnie, Zduńskiej Woli, Sieradzu, Łowiczu, Koluszkach, Brzezinach.

Zakup osprzętu

Dofinansowanie otrzymały Ochotnicza Straż Pożarna w Kociszewie, gmina Czastary oraz gmina Czerniewice.

Pozostałe zadania ochrony środowiska

W ramach pozostałych zadań ochrony środowiska w 2014 r. Fundusz zawarł 13 umów, w tym 2 umowy o przekazanie środków państwowej jednostce budżetowej. Dofinansowanie uzyskały: gmina Sulmierzyce, Przed-

Tabela VIII.18 Przykładowe efekty rzeczowe, uzyskane w dziedzinie Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska

Wyszczególnienie	Jednostki	Umowy 2014 r.	Umowy z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2014 r.
Samochód pożarniczy	szt.	28	19	47
Samochód specjalny	szt.	3	5	8
Pompy	szt.	8	6	14
Zestaw hydrauliczny	szt.	13	1	14
Zestaw przeciwpowodziowy (geowłóknina, agregat prądotwórczy, stacja meteorologiczna, stacja hydrologiczna, sprzęt do likwidacji skutków żywiołów i katastrof)	szt.	8	1	9

siębiorstwo Komunalne w Wieruszowie S.A., PGKiM Sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim, gmina Galewice, Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstantynów Łódzki Sp. o.o. oraz gminy: Rzeczyca, Wróblew, Sieradz, Łanięta, Poświętne, Rzeczyca.

Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Łodzi przekazano środki na wyposażenie w samochód do przewozu ludzi oraz specjalistycznej aparatury przeznaczonej do wykonywania monitoringu imisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Łódzki Urząd Wojewódzki, dzięki wsparciu z Funduszu, kupił samochód terenowy dla Państwowej Straży Łowieckiej w Łodzi do celów zwalczania szkodnictwa łowieckiego i przyrodniczego.

UMORZENIA POŻYCZEK

W 2014 roku pozytywnie rozpatrzono 80 wniosków o częściowe umorzenie pożyczek. Zgodnie z zasadami Funduszu, 24 beneficjentów (w tym 9 jednostek samorządu terytorialnego) w 2014 r. zdecydowało się na wystąpienie o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego (łącznie kwota 4.026.740,03 zł).

Fundusz w 2014 roku zawarł 56 umów o umorzenie na łączną kwotę 12.993.348,03 zł, wskazując w nich przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego.

REALIZACJA DOTACJI W FORMIE DOPŁAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH

Łączna kwota dotacji do zawartych 3 umów kredytowych wyniosła 6.595.486,00 zł. Decyzję o dofinansowaniu otrzymały:

- » Grupa Producentów Mleka Ekołowiczanka Sp. z o.o. z Łowicza na budowę biogazowni o mocy nominalnej elektrycznej 600 kWe oraz mocy nominalnej cieplnej 566 kWt w celu wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w procesie fermentacji beztlenowej osadu i flotatu ściekowego oraz na rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w zakresie oczyszczania tlenowego ścieków przemysłowych;
- » Paradyż Sp. z o.o. z na modernizację procesów technologicznych produkcji płytek ceramicznych.

Realizacja powyższych zadań pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery, tj. pyły – 0,218 Mg/rok, SO₂ – 9,59 Mg/rok, NO_x – 4,47Mg/rok CO – 0,138 Mg/rok oraz CO₂ – 3.108,991 Mg/rok oraz zwiększenie możliwości oczyszczania ścieków o 2.083,00 m³/rok.

Łącznie w 2014 r. w formie dopłat do oprocentowania wypłacono środki w wysokości 1.075.409,50 zł. Planowana kwota do wypłaty w kolejnych latach z tytułu zawartych umów wynosi 15.286.453,27 zł.

Tabela VIII.19 Zestawienie umorzonych pożyczek w 2014 r. w podziale na dziedziny ochrony środowiska

Dziedzina	Ilość umów	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki	Struktura umorzeń [%]
Ochrona zasobów wodnych	35	12.534.920,66	4.012.487,56	32,01	23,58
Ochrona powietrza	35	28.809.447,31	10.916.892,31	37,89	64,14
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	5	4.682.512,81	1.344.897,25	28,72	7,90
Pozostałe zadania ochrony środowiska	5	1.724.909,00	745.810,94	43,24	4,38
Razem:	80	47.751.789,78	17.020.088,06	-	100,00

NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ INNE WYDATKI DOTACYJNE

NAGRODY

W 2014 r. Fundusz przeznaczył środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Fundusz prowadził konkursy oraz współuczestniczył w organizacji imprez ogólnopolskich, finansując nagrody dla laureatów z województwa łódzkiego.

W roku 2014 ogłoszono I edycję konkursu „EkoAktywni” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Celem konkursu było nagrodzenie organizacji pozarządowych i osób fizycznych za działalność na rzecz ochrony środowiska na terenie woj. łódzkiego. Pula nagród wyniosła łącznie 60.000,00 zł.

Laureaci konkursu „EkoAktywni” - organizacja pozarządowa:	
Nagroda I stopnia - Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Łódzka	20.000,00 zł
Nagroda II stopnia - Stowarzyszenie „Mamy Wielkie Serca” w Świniach Warckich	10.000,00 zł
Laureaci konkursu „EkoAktywni” - osoby fizyczne:	
Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
Józef Michalski	10.000,00 zł
Józef Sójka	5.000,00 zł
Zbigniew Kazimierski	5.000,00 zł
Edukacja ekologiczna:	
Józefa Krystyna Mikita	5.000,00 zł
Agnieszka Hermel	2.500,00 zł
Jan Juszcak	2.500,00 zł

W roku 2014 ogłoszono konkurs „Ekologiczny magister i doktor” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich z dziedziny ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów. Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu wyniosła 67.500,00 zł.

Nagrodzone prace magisterskie:

Katarzyna Bukowska (UŁ)	Identyfikacja możliwości wykorzystania zielonej infrastruktury dla rehabilitacji cyklu wodnego w mieście z wykorzystaniem gis oraz modelowania w programie SORM XXL
Marcin Chmielewski (UŁ)	Zarządzanie lokalnym transportem zbiorowym z uwzględnieniem wyników badań marketingowych na przykładzie Pabianic
Ewa Nawrocka (PŁ)	Badania wpływu składu surowców na przebieg procesu biologicznego suszenia odpadów
Magdalena Foszpańczyk (PŁ)	Fotosensybilizowane utlenianie związków fenolowych występujących w ściekach
Marta Gellert (UŁ)	Strategie pokarmowe larw Chaetopteryx villosa (Trichoptera: Limnephilidae)
Paweł Leśniewicz (PŁ)	Application of computational fluid dynamics in simulation of flow past the vehicle's wheel (Zastosowanie metod mechaniki płynów w symulacjach opływu koła samochodowego)
Marcelina Jeżewska (UŁ)	Zieleń gminna jako zadanie własne samorządu terytorialnego na przykładzie Łodzi
Monika Świerska (PŁ)	Oznaczanie i unieszkodliwianie produktów ubocznych w reakcji katalizacyjnego utleniania kwasu monochlorooctowego
Ewelina Madalińska (ASP)	Dialog z naturą. Proekologiczne projektowanie we współczesnej przestrzeni miejskiej

Nagrodzone rozprawy doktorskie:

Aleksandra Ziemińska-Stolarska (PŁ)	Analiza wpływu zmian strumieni biogenów na poziom eutrofizacji wód w zbiorniku zaporowym na przykładzie zbiornika sulejowskiego
Łukasz Antczak (PŁ)	Koncepcja mikrosiłowni hybrydowej typu geo-bio dla potrzeb energetyki rozproszonej
Elżbieta Karlińska (PŁ)	Odzyskiwanie elagotanin z ubocznych produktów przetwórstwa truskawek

W 2014 r. ogłoszono IV edycję konkursu „Ekobelfry” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Celem konkursu było nagrodzenie najbardziej aktywnych nauczycieli oraz placówek oświatowych, realizujących ponadprogramowe działania z zakresu edukacji ekologicznej. Do konkursu wpłynęło 131 zgłoszeń. Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu „Ekobelfry 2014” wyniosła 94.500,00 zł.

W kategorii Ekobelfer nagrodzono 19 najlepszych nauczycieli, a w kategorii Ekoszkoła 15 najlepszych placówek oświatowych.

Laureaci konkursu „Ekobelfry” – kategoria Ekoszkoła:	
Przedszkola	Gimnazja
Przedszkole Miejskie nr 152 w Łodzi	1. Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Głownie
Przedszkole Miejskie nr 208 w Łodzi	2. Zespół Szkół w Wartkowicach
Przedszkole Miejskie nr 216 w Łodzi	3. Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Rzęzycy
Szkoły podstawowe	Szkoły ponadgimnazjalne
1. Integracyjna Szkoła Podstawowa nr 67 w Łodzi	1. Zespół Szkół w Żychlinie
2. Szkoła Podstawowa w Łękińsku	2. Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. M. Kopernika w Radomsku
3. Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 8 w Sieradzu	3. III Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Piotrkowie Trybunalskim
Szkoły specjalne i ośrodki szkolno-wychowawcze	
Zespół Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Zduńskiej Woli	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Tuwima w Stemplewie	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu	

INNE WYDATKI DOTACYJNE

Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne.

Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska z 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne, Fundusz przekazał gminom: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Pęczniew, Przedbórz oraz gminie i miastu Warta łączną kwotę **15.125,00 zł**.

PRZELEWY REDYSTRYBUCYJNE

Na podstawie ustawy z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, Fundusz przekazał 88 jednostkom samorządu terytorialnego łączną kwotę **266.329,79 zł** ze środków pochodzących z opłat produktowych za opakowania.

DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Jednym z obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi jest realizacja zadań, związanych z pełnieniem roli instytucji wdrażającej Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko 2007-2013”. Funkcja ta została powierzona Funduszowi na mocy porozumienia z ministrem środowiska, zawartego 25 czerwca 2007 r. (z późn. zm.). Porozumienie służy realizacji osi priorytetowych: I „Gospodarka wodno-ściekowa” oraz II „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi” dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

Wdrażanie I i II osi POIiŚ

Wartość całkowita projektów wyniosła na koniec 2014 r. prawie 550 mln zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej stanowiło prawie 310 mln zł.

W ramach wszystkich 21 wdrażanych projektów w 2014 r. wpłynęły do WFOŚiGW w Łodzi 54 wnioski o płatność i wypłacono na rzecz beneficjentów 50.062.758,29 zł. Kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w 2014 r. wyniosła 82.297.001,28 zł.

Tabela VIII.20 Umowy POIiŚ podpisane w 2014 r.

Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość całkowita [zł]	Dofinansowanie POIiŚ
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Radomsku	„Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Radomsko”	9.901.324,97	5.092.056,08
Gmina Koluszki	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Koluszki	29.091.978,23	13.699.439,68
Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Dokumentacja na modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Cedrowicach	442.629,73	273.072,33
Gmina Tomaszów Mazowiecki	Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej dla pozostałej części aglomeracji Tomaszów Mazowiecki, obejmującej tereny gminy wiejskiej Tomaszów Mazowiecki – przygotowanie dokumentacji	499.995,00	345.525,00
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łasku	Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa i modernizacja kanalizacji na terenie gminy Łask	2.306.127,00	1.593.665,00
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pabianicach	Rozbudowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego miasta Pabianic	11.453.686,27	7.617.495,03
Gmina Łask	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Łask	1.858.929,86	1.285.630,84
Gmina Wieruszów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Chobaninie, Górcie Wieruszowskiej, Pieczyskach - I etap Pieczyska	3.672.589,83	2.546.399,47
Związek Międzygminny „Bzura”	Budowa RZZOK w miejscowości Piaski Bankowe, gmina Bielawy, powiat łowicki województwo łódzkie	84.819.734,25	41.476.086,05

Ww. umowy zostały podpisane w wyniku pozytywnej oceny wniosków o dofinansowanie, złożonych w ramach konkursów organizowanych w roku 2013 oraz 2014.

Nabór i ocena wniosków w ramach procedur konkursowych POLiŚ

W 2014 roku dla I osi priorytetowej POLiŚ - Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM ogłoszono 4 nabory wniosków w trybie konkursowym.

W 2014 roku dla II osi priorytetowej POLiŚ ogłoszono 2 nabory wniosków w trybie konkursowym dla działania:

- » 2.1. - Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych: konkurs 9/POLiŚ/2.1/04/2014 z terminem składania wniosków od 28.04.2014 r. do 09.06.2014 r. Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wynosi 5 mln euro z Funduszu Spójności. W ramach konkursu do WFOŚiGW w Łodzi wpłynął 1 wniosek o dofinansowanie, który został oceniony negatywnie – projekt odrzucono.
- » 2.2. - Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich: brak ogłoszonych naborów.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2014 roku Fundusz przeprowadził 1.032 kontroli zadań. Najczęściej ujawnianymi uchybieniami były: nieprawidłowe ustalanie kwalifikacji kosztów przez wnioskodawców/beneficjentów, rozbieżności pomiędzy zakresem rzeczowym, wskazywanym w dokumentacji w Funduszu, a faktycznym jego wykonaniem oraz niezachowanie przez beneficjentów trwałości zadania.

W ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko 2007-2013” w roku 2014 przeprowadzono kontrole projektów realizowanych przez: Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., gminę Działoszyn, Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach i Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.

Ustalenia z kontroli wykazały uchybienia. WFOŚiGW w Łodzi wydał dla 2 projektów zalecenia pokontrolne, w których zobowiązał beneficjentów do podjęcia działań naprawczych.

W ramach Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji, zawartego 4.09.2013 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, została przeprowadzona kontrola w terminie od 07.04.2014 r. do 11.04.2014 r. w diecezji łowickiej, realizującej zadanie pn.: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie diecezji łowickiej”. W wyniku ustaleń zespół kontrolny wykazał uchybienia i na ich podstawie wydał zalecenia pokontrolne, w których zobowiązał beneficjenta do podjęcia działań naprawczych.

DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

W 2014 r. w Funduszu prowadzono działalność promocyjną na podstawie zaktualizowanej w 2014 roku „Strategii promocji i komunikacji marketingowej marki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2011-2014” przyjętej przez Zarząd Funduszu.

W ramach ww. strategii na bieżąco organizowano spotkania z potencjalnymi beneficjentami Funduszu, podczas których prezentowane były zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi w 2014 r.

Działalność Funduszu promowano m.in. podczas: MIXERA Regionalnego, VII Europejskiego Forum Gospodarczego, Targów Budowlanych INTERBUD 2014, III Międzynarodowego Kongresu Bioekonomii, I Międzynarodowego Forum Ekologicznego w Kołobrzegu, IX edycji Regionalnego Spotkania Zarządców Nieruchomości, VI Pikniku Funduszy Europejskich.

W 2014 roku wyemitowano na antenie TVP SA Oddział Terenowy w Łodzi cykl 7 odcinków programu „Murowany Eko Sukces”, którego celem było m.in. zaprezentowanie oferty WFOŚiGW w Łodzi mieszkańcom województwa łódzkiego, upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie budownictwa przyjaznego środowisku oraz promocja wiedzy na temat efektywności wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.

Patronat Zarządu

WFOŚiGW w Łodzi obejmował patronatem honorowym wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim, a także wspierał przedsięwzięcia o zasięgu gminnym, powiatowym i lokalnym.

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO WFOŚIGW W ŁODZI NA ROK 2014

Tabela VIII.21 „Realizacja Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi na 2014 r. [kwoty w tys. zł]”

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (pierwotny)	Plan (po zmianach)	Wykonanie planu	Procent wykonania [4/3]
I.	Stan Funduszu na początek roku, z tego:	898.215	906.558	906.558	100,00
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	1.809	1.956	1.956	99,99
2.	Udziały i akcje	17.252	17.831	17.831	100,00
3.	Środki pieniężne	286.799	288.458	288.458	100,00
4.	Papiery wartościowe w tym:	805	820	820	99,99
5.	Należności	594.312	601.825	601.825	100,00
6.	Pozostałe aktywa	27	54	54	100,65
7.	Zobowiązania (minus)	2.789	4.386	4.386	100,00
II.	Przychody	118.835	125.875	126.415	100,43
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	75.120	76.920	77.153	100,30
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	22.000	23.103	23.103	100,00
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0	0	0	0
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	1.490	1.517	1.516	99,96
5.	Przychody finansowe	20.170	24.305	24.531	100,93
6.	Pozostałe przychody	55	30	112	371,70
III.	Koszty	157.000	138.468	127.745	92,26
1.	Dotacje	109.702	94.043	91.882	97,70
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	8.245	5.650	5.589	98,91
3.	Umorzenia pożyczek	20.000	20.000	17.020	85,10
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	500	222	222	100,00
5.	Inne wydatki na rzecz ochrony środowiska	100	100	15	15,13
6.	Koszty działalności organów i biura w tym:	16.558	16.558	12.865	77,70
7.	Koszty finansowe	1.275	1.275	132	10,33
8.	Pozostałe koszty operacyjne	620	620	20	3,29
IV.	Stan Funduszu na koniec roku w tym:	860.050	893.965	905.228	101,26
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	7.691	6.956	6.911	99,35
2.	Udziały i akcje	17.252	17.471	18.205	104,20
3.	Środki pieniężne	154.119	203.945	219.314	107,54
4.	Papiery wartościowe w tym:	780	780	789	101,15
5.	Należności	682.981	669.168	666.591	99,62
6.	Pozostałe aktywa w tym:	27	50	50	99,71
7.	Zobowiązania (minus)	2.800	4.405	6.638	150,70
V.	Środki na wydatki majątkowe własne 2)	6.088	5.200	5.150	99,03

1) w przypadku gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucją realizującą projekt), należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać, ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”;

2) środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Opracowali:

Tomasz Cechowski, Marzena Ciechulska, Renata Dyczak, Jacek Dziomdziora, Dominika Jeżewska-Zajdel, Joanna Kruk-Olczyk, Dorota Linowiecka, Krzysztof Malka, Michał Ochota, Karolina Rzetelska, Kacper Skopiński, Małgorzata Skupińska, Wiesława Szczawińska, Jan Sztudynger, Roksana Wołoszczuk